

Jan Pokorný, Martin Kvoch

Programování ve Visual Basicu 6.0

Kopp, České Budějovice 1999, 348 stran, 199 Kč, disketa 69 Kč, v češtině

S novou verzí softwarového Visual Basicu se samozřejmě objevily i nové verze knih o něm – to je oblíbený trik nejen u nás. Kniha českobudějovického nakladatelství Kopp představuje aktualizovanou a upravenou verzi loni vydané knihy o Visual Basicu 5.

Jde o knihu určenou začátečníkům, autoři předpokládají pouze znalost základních pojmů z oblasti programování. Naučíme se v ní programovat v jazyce Visual Basic a používat vývojové prostředí dodávané s tímto jazykem. Nejprve se seznámíme s novinkami verze 6 a s nejdůležitějšími prvky vývojového prostředí, pak se naučíme používat základní konstrukce programovacího jazyka. Seznámíme se i s používáním objektů, avšak jen z uživatelského hlediska. Potom přijdou na řadu databáze. V této části autoři osvětlují především objekty ADO a databázový stroj Microsoft Jet. Zbude ovšem místo i na klasické databázové nástroje, jako jsou objekty DAO, RDO a ODBCDirect. V poslední kapitole najdeme základy databázového dotazovacího jazyka SQL. Ke knize lze zakoupit doprovodnou disketu se zdrojovými texty příkladů.

V knize nenajdeme některá pokročilejší témata, jako je vzdálený přístup k datům, vytváření aplikací klient/server a vícevrstevných aplikací nebo programování internetových aplikací. Jen velmi stručně je zde probrána tvorba formulářů, práce s ovládacími prvky nebo používání prvků ActiveX. V úvodu k části věnované objektům je stručně vysvětlení pojmů. Obávám se ale, že tomu, kdo neví, o co jde, nic neřekne, a v tom, kdo o tom něco ví, vyvolá pochybnosti. Ostatně v následujícím textu se stejně nedozvíme, zda si může programátor ve Visual Basicu vytvářet vlastní objektové typy, zda může používat dědičnost atd.

Z knihy zmizela technická nedopatření, která pronásledovala předchozí verzi. Přesto si nedovolím tuto knihu doporučit jako učebnici. Obsahuje poměrně málo příkladů – jde spíše jen o zlomky zdrojových textů ilustrující probírané konstrukce, autoři odkazují na doprovodné sbírky příkladů. Také styl výkladu není příliš přehledný. Soudě podle uspořádání je to spíše referenční příručka jazyka a knihovny než učebnice.

Miroslav Virius

Jan Pokorný

Řešené úlohy z Visual Basicu, sbírka 1, 2 a 3

Kopp, České Budějovice 1998 a 1999, 110, 120 a 116 stran, cena každého dílu 79 Kč, disketa 69 Kč

Tři sbírky příkladů navazují na knihu M. Kvocha a J. Pokorného *Programování ve Visual Basicu 6.0*. Nevím, zda je rozumné oddělit učebnici a příklady, učebnici to příliš neprospěje, zato samostatné sbírky příkladů jsou nepochybně dobrá věc. První z těchto sbírek vyšla už v loňském roce, další dvě letos. Autor předpokládá, že čtenář zná alespoň základy Visual Basicu a má k dispozici fungující instalaci; ve většině případů dokonce vystačí i s předchozí verzí (první z těchto sbírek vyšla ve skutečnosti jako doplněk ke knize o verzi 5).

V první sbírce autor na řadě příkladů ukazuje, jak se pracuje s prostředím, jak se řeší základní úlohy, jak se používají ovládací prvky ve formulářích, předdefinovaná dialogová okna atd. Ve druhé sbírce se naučíme vytvářet formuláře nezávislé na rozlišení, zpracovávat události generované myší nebo klávesnicí, vytvářet vlastní události, používat časovač, pracovat s některými nástroji pro přístup k datům atd. Třetí sbírka se zaměřuje na používání vybraných prvků ActiveX, na vytváření vlastních prvků ActiveX a na vytvoření nekonečného formuláře.

Příklady v těchto sbírkách tvoří ucelené miniaplikace, které lze použít jako kostry skutečných aplikací pro praktické použití. Navíc tu najdeme i výklad o některých ovládacích prvcích. Jsou to užitečné knihy, líbily se mi.

Günter Born

Registr Microsoft Windows 98

Computer Press, Praha 1999, 430 stran + CD-ROM, 395 Kč, v češtině

Existuje jedna oblast operačního systému, o které by běžní uživatelé raději neměli mít ani potuchy, neboť jediný pokus o její prozkoumání může skončit nenapravitelnými škodami – v lepším případě nutností opakovat instalaci Windows, v horším ztrátou cenných dat. O čem je řeč? Mnozí nejspíše tuší, že o registru, který je nedílnou součástí všech dvaatřicetibitových operačních systémů Microsoftu, Windows 95 počínaje a Windows NT 4.0 konče.

Co by pro běžné uživatele mělo zůstat tabu, to pro vývojáře a správce sítí představuje každodenní chléb. Registr zkrátka nahradil dříve používané textové soubory s příponou INI a je nezbytné se v něm orientovat. Pomocníkem může být třeba kniha *Registr Microsoft Windows 98*, kterou vydalo nakladatelství Computer Press ve spolupráci s Microsoft Press.

V úvodní kapitole se seznámíte s tím, co je registr Windows a jak je možné jej spravovat, upravovat a zálohovat. Základní funkcí registru je (naprosto překvapivě) registrace souborů – všechny informace o registrovaných souborech naleznete v položce HKEY_CLASSES_ROOT, jejíž popis je náplní třetí kapitoly.

Registr ale neslouží jen k tomu, aby operační systém rozpoznal jednotlivé typy souborů a uměl každému souboru přiřadit příslušný program. Údaje v položkách registru zásadním způsobem ovlivňují i nastavení pracovní plochy, nabídky Start, Ovládacích panelů, Průzkumníka, zkrátka celého prostředí Windows. To vše podchycuje i kniha, a to ve čtvrté a páté kapitole.

Předposlední kapitola již přináší ryze praktické informace – jak nastavit cesty k aplikacím, jak modifikovat spouštění programů při startu Windows atd. Kapitulu poslední využijí programátoři, neboť tématem je uplatnění registru při vytváření vlastních aplikací. Publikace dále obsahuje přílohy A až E, v nichž naleznete přehledy položek registru atd.

Obsahem CD-ROM nemůže samozřejmě být nic jiného než soubory REG, INF a ADM pro nastavení položek registru; nechybějí ani ukázky programů pro vývojáře. To vše pro originální anglickou i lokalizovanou českou verzi Windows.

Na závěr uvádím odpověď autora knihy na otázku, kdy by se měl registr měnit: "Nikdy! Úpravy registru jsou nebezpečné..."

Michal Prádka

Josef Steiner, Robert Valentin

Česká Windows 98 Kompletní kapesní průvodce

Grada, Praha 1999, 336 stran, 290 Kč, v češtině

Operační systém Windows 98 už jistě není horkou novinkou. Ale protože začínající uživatel nalezne na svém nově zakoupeném PC předinstalované české Windows 98, je kniha o lokalizované verzi stále aktuální.

Ediční řada *Kompletní kapesní průvodce* nakladatelství Grada Publishing již ve svém názvu jasně říká, že cílovou skupinou jsou méně zkušené uživatelé. Jejím cílem není podat detailní popis softwaru, ale rychle a bez komplikací odpovědět na konkrétní otázku, vyřešit v dané chvíli vzniklý problém.

Kapesní průvodce světem Windows 98 se člení na deset kapitol, komfort práce dále zvyšuje přehledný a téměř vyčerpávající rejstřík umístěný na konci knihy. Výklad problematiky autoři provádějí logickým způsobem – v první kapitole nalezne čtenář slovníček používaných pojmů, stručný popis instalace (Windows se dnes stejně většinou dodávají jako předinstalované, a proto nebude nutné tuto proceduru provádět) a přizpůsobení konfigurace systému individuálním potřebám.

Dalšími tématy jsou pracovní plocha, soubory a složky, systémové nástroje, tisk, multimédia, příslušenství – autoři neopomněli žádnou důležitou a běžným uživatelem využitelnou součást operačního systému Windows 98. Velká pozornost je věnována internetu a komunikaci (modemy,

hyperterminál, NetMeeting). Vlastní kapitoly se dočkal i editor HTML stránek FrontPage Express, který tvoří standardní součást instalace Windows 98, takže jej má uživatel ihned k dispozici.

Publikace *Česká Windows 98 – Kompletní kapselní průvodce* se může stát vhodným pomocníkem začínajícího uživatele, zejména má-li zájem a hlavně možnost pracovat se službami internetu. Vzhledem k velikosti publikace ovšem nelze očekávat, že pomocí této knihy vyřešíte složité problémy, které jsou Windows vždy ochotny připravit.

Michal Prádka

Michael Halvorson, Michael Young

Running Microsoft Office 2000 Small Business

Microsoft Press, Redmond (USA) 1999, k recenzi poskytl Computer Press, 1060 stran, 1512 Kč, v angličtině

Dlouho očekávaná nová verze kancelářského balíku Microsoft Office 2000 je realitou a spolu s ní se v příštích měsících setkáme s desítkami (či možná stovkami) publikací, které budou více či méně podrobně popisovat její nové vlastnosti. Již v průběhu června uvedlo vydavatelství Microsoft Press na trh ucelenou řadu knih přibližujících Microsoft Office 2000 a jeho komponenty (Word, Excel, PowerPoint, Access, Outlook) všem skupinám čtenářů – pro začátečníky je určena edice *Na první pohled* (At a Glance) či *Krok za krokem* (Step by Step), zkušenějším se bude jistě hodit řada *Pracujeme s...* (Running...).

Knihy jsou zatím k dispozici v angličtině. V době, kdy budete číst tuto recenzi, je možné, že některé publikace už budou na pultech knihkupectví i v češtině. Na jejich podrobné představení se samozřejmě můžete těšit v příštích číslech Chipu.

Ale nyní zpět k recenzované knize. Čtenářům, kteří se dosud plně nesžili s novým pojmenováním jednotlivých variant Microsoft Office 2000, připomenu, že varianta Small Business obsahuje Word, Excel, Publisher, Outlook a tzv. Small Business Tools, tedy sadu nástrojů a utilit pro analýzu či lepší práci s financemi malé nebo střední firmy.

Knih (jak je již u této edice zvykem) nepředpokládá, že by čtenář měl zvláštní znalosti o produktu, není však určena úplným začátečníkům, kteří nevědí, co je okno a co se myslí poklepáním na ikonu. I tak jsou však základy práce s Windows (zejména zvláštnosti Office 2000 oproti samotným Windows) vysvětleny na začátku knihy.

Nikoho asi nepřekvapí, že největší prostor (více než třetina knihy) je věnován Wordu jako klíčovému produktu; u Excelu zase není ani při nejlepší vůli možné popsat všechny funkce a vlastnosti, a tak se čtenář dozví jen základy. Velké pozornosti se těší Outlook, jehož důležitost a oblíbenost s rozvojem internetu značně vzrůstají.

Running Microsoft Office 2000 Small Business je dobře napsaná kniha přímo od pramene (Microsoft Press). Budete-li používat anglickou verzi Office 2000, a umíte tedy dobře anglicky, může být výrazným pomocníkem. Jinak podobných publikací bude k dispozici dost i v češtině, takže stačí počkat.

Michal Prádka

Kolektiv autorů

Velký domácí právník

Průvodce bludištěm českých zákonů

Vydal Reader's Digest Výběr v nakladatelství Linde, Praha 1999, 744 stran, 942 Kč, v češtině

Recenzovaná kniha se sice námětem trochu vymyká běžnému obsahu této rubriky, ale určitě uznáte, že i lidu počítačovému může být užitečná.

Čtrnáctá knižní publikace českého Reader's Digest, vydaná ve spolupráci s renomovaným právnickým nakladatelství Linde, je knihou, která nebyla vytvořena kvůli tomu, aby se čtenář stal "sám sobě právníkem", a její provedení to ani neumožňuje. Jde o čtivý výklad různých pojmů, které obsahuje

náš právní řád a které přináší především náš každodenní život. Je rozdělen do 388 hlavních hesel, přičemž každé z nich je ještě strukturováno margináliemi (podhesly po straně). Jsou zde hesla zcela základní (např. Advokát, Clo, Lidská práva, Nutná obrana, Občanský průkaz, Policie, Výživné nebo Živnostenské oprávnění), ale i tvůrčím způsobem vymyšlená (Kácení stromů rostoucích mimo les, Neznalost zákona neomlouvá). A právě k heslům míří jediná moje podstatná výhrada nebo spíše doporučení. Do hlavních hesel by měl být vnesen větší systém, některá hesla je třeba doplnit obvyklejšími (koho by napadlo pod nadpisem “Neznalost zákona neomlouvá” hledat informace o Sbírce zákonů?), a hlavně vylepšit vzájemné odkazy. Druhé vydání, které bude s největší pravděpodobností následovat, by si asi zasloužilo pečlivější redakční práci s hesly a jejich uspořádáním a provázaností – i když jsem si vědom obtížnosti tohoto úkolu.

K čemu ale nemám nejmenší výhrady, je obsah hesel. Text je čtivý a srozumitelný i pro méně zbyhlého čtenáře. Svižné texty jsou vtipně ilustrovány známým Jiřím Slívou. Hesla jsou napsána tak, aby každý mohl získat prvotní orientaci v určitém problému, přičemž pro běžné životní situace (i vzhledem k uvedeným skoro čtyřem stům hesel) zde většinou najdete oporu. Je to dáno i tím, že mezi 29 autory hesel jsou autoři velmi renomovaní – soudci, advokáti, vysokoškolští učitelé. Problém nastane v momentě, kdy “namlsání” touto knihou se budeme chtít pustit do dalšího studia nebo si najít text určité právní normy. Publikace neobsahuje seznam literatury a u většiny hesel nenajdeme odkaz na konkrétní právní předpis (ani formou poznámky pod čarou). Je to možná dáno koncepcí vydavatele, který tak chtěl zabránit rychlému zastarání textu. Ale přesto bych tyto odkazy pro příští vydání zvážil – mj. také kvůli podtitulu *Průvodce bludištěm českých zákonů*.

Souhrnně řečeno: Nemáte-li doma právníka, pořídte si alespoň tohoto *Velkého domácího právníka*. Ušetří vám mnohá tápání. Jen se nepokoušejte s jeho pomocí sepsat žalobu, sjednat autorskou smlouvu nebo jít převzít obvinění na policii. Tady pomůže jen nalistovat heslo *Advokát*.

Vladimír Smejkal